

at faa tilstrækkelig mange Ansøgere. Som Loven nu er vedtagen, er Forholdet noget anderledes. Vi stilles nu mere lige med de andre, hvor Jorden er billigere. Jeg er overbevist om, at det vil bevirke, at der ogsaa hos os kommer flere Andragender i Fremtiden og saaledes ogsaa flere Jordlodder. Jeg ser et Bevis deri, at der for det foregaaende Aar er indkommet ualmindelig faa Andragender, og det har sikkert sin Grund i Haabet om, at Loven skulde blive ændret saaledes, at der stilledes en større Sum til hver enkelt Ansøgers Raadighed. Naar dette Forslag vedtages, tror jeg ikke, der vil være nogen Grund til at drage en Forskel mellem de forskellige Amter og sige: Der arbejdes der godt og her mindre godt. Jeg tror, det vil vise sig, at overalt i de forskellige Amter ere Kommissionerne besjælede af Ønsket om paa en fornuftig Maade at fremskaffe saa mange Jordlodder som muligt ved at vejlede og tilrettevise Ansøgerne saa meget, som det staar i Kommissionernes Magt, og lette Ansøgerne Arbejdet saa meget som muligt.

Naar jeg altsaa stemmer for Lovforslaget i dets nuværende Form, gør jeg det med Glæde, fordi det indeholder en hel Del Fremskridt fremfor den gældende Lov, men jeg har dog ogsaa nogen Betænkelse derved, idet enkelte af de foretagne Forandringer ikke synes mig tilstrækkelig begrundede, og jeg tror, de ville virke hemmende. Jeg stemmer ogsaa for Loven i det Haab, der er blevet udtalt af saa mange ærede Talere, at den højtærede Landbrugsminister vil fortolke Loven saa human som paa nogen Maade muligt.

Landbrugsministeren (Ole Hansen):

Hele Udvalget er jo enigt om at indstille Lovforslaget til uforandret Vedtagelse, og der er derfor, synes mig, ikke nogen Grund til at komme ind paa Enkeltheder med Hensyn til de Ændringer, der ere vedtagne i det andet Ting. Kun en enkelt af disse har været Genstand for Omtale her, nemlig den, der gaar ud paa, at i Fremtiden skal Landarbejderen være Ejer af $\frac{1}{10}$ af Ejendommens Laaneværdi, medens han efter den gældende Lov kun skal være raadig derover. Flere ærede Medlemmer have udtalt deres Beklagelse over denne Ændring, navnlig den sidste ærede Taler var jo ret misfornøjet dermed.

Jeg tror dog ikke, at der er Grund til denne Misfornøjelse. Ganske vist kan der og vil der vel ogsaa nok fremkomme Tilfælde, hvor man kan sige, at en Land-

arbejder, som det var ønskeligt at faa ind under Loven, bliver udelukket. Men det er min Tro, at det kun vil blive ganske enkelte Tilfælde. Paa den anden Side synes jeg, det ikke maa overses, at denne Ændring i og for sig er en Forbedring. Husmændene, der nyde de Begunstigelser, som denne Lov giver dem, kunne ikke være tjente med, at de komme til at arbejde under alt for ugunstige Forhold. Det maa jo erindres, at naar de Husmænd, der faa disse Huse, ikke alene skulle forrente de $\frac{9}{10}$, men ogsaa laane den sidste Tiendedel og vel forrente og afdrage den med ret høje Procenter, komme de til at virke under meget uheldige Forhold. Under den tidligere Forhandling er det, jeg tror af det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen), blevet fremhævet, at enkelte af de nuværende Statshusmænd arbejde under ret trykkende Forhold. Jeg føler mig overbevist om, at Grunden dertil i saa godt som alle Tilfælde er, at den vedkommende Landarbejder intet som helst ejede til at komme i Besiddelse af Huset. Der er adskillige af disse Husmænd, der have henvendt sig til Ministeriet med Anmodning om at komme ind under denne Lov og faa et Tillægslaan og motiveret det med, at de havde for megen privat Gæld, selvfølgelig privat Gæld, som de have faaet, fordi de intet ejede, da de overtog Huset. Der blev jo under Forhandlingerne ved den nugældende Lovs Vedtagelse ført vidtløftige Debatter om, hvorvidt en Landarbejder skulde tilskyde 400, 500 eller 600 Kr., men hvis Tanken den Gang havde været, at Landarbejderen egentlig ikke behøvede at have noget, havde der jo ingen Grund været til at strides om det Spørgsmaal. Tanken var ogsaa den Gang, at Landarbejderen skulde eje $\frac{1}{10}$ af det, som Huset kostede, og det af to Grunde: For det første fordi han derved vil sikres mod at komme til at leve og virke under alt for trykkende Forhold, og for det andet fordi det, at en Landarbejder ejer en Kapital, er en Slags Bevis for, at han virkelig egner sig til at overtage et Husmandsbrug, idet han har vænnet sig til at leve sparsommeligt, saa at han har kunnet spare lidt sammen i de yngre Aar. Jeg ser derfor ikke, der vil ske nogen som helst Fortræd ved den Ændring, Landstinget har vedtaget. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) har jo fuldstændig Ret i, at det her drejer sig om at komme Byggespekulanter lidt til Livs. Der har været en stigende Tilbøjelighed hos virksomme Folk omkring i Landet til at ud-